

Rågrevet ja Glypören Suojelualueen kulttuuriperintökohteiden inventointi 2012

METSÄHALLITUS

NATURA 2000

Luonnonhoito-LIFE

Species-rich LIFE

Luonnonhoito-Life (LIFE10NAT/FI/048)

KUVAILEHTI

JULKAISIJA	Metsähallitus	JULKAISUAIKA	4.4.2013
TOIMEKSIANTAJA	Metsähallitus	HYVÄKSYMISPÄIVÄMÄÄRÄ	
LUOTTAMUKSELLISUUS		ASIANUMERO	MH 1344/2013/04.01
SUOJELUALUETYYPPI/ SUOJELUOHJELMA	Natura 2000		
ALUEEN NIMI	Valassaaret-Björkögrunden		
NATURA 2000 -ALUEEN NIMI JA KOODI	Merenkurkun saariston Natura 2000 -alue FI0800130		
ALUEYKSIKKÖ	Pohjanmaan luontopalvelut		
TEKIJÄ(T)	Tapani Tuovinen		
JULKAISUN NIMI	Rågrevet ja Glypören. Suojelualan kulttuuriperintökohteiden inventointi 2012		
TIIVISTELMÄ	<p>Pohjanmaan luontopalvelut teki arkeologisen kulttuuriperintöinventoinnin 19.9.2012 Mustasaaren (ent. Björköby) kunnan Rågrevetin ja Glypörenin saarissa, jotka kuuluvat Luonnonhoito-Life-hankkeeseen.</p> <p>Inventoitavalta alueelta ei tunnettu ennen inventointia arkeologisia kulttuuriperintökohteita. Rågrevetistä (4.6 ha) löydettiin 4 kulttuuriperintökohdetta, joissa on 5 alikohdetta. Yksi kohteista on verkkotarhaan kuuluva pystypaalun tukikiveys, jonka pari tai parit ovat hävinneet ja muut ovat avoimia tulisijoja. Kohteet liittyvät sesonkikalastukseen Björkögrundenin saaristossa. Glypörenistä (3.5 ha) ei löydetty kulttuuriperintökohteita.</p>		
AVAINSANAT	Mustasaari, Björkögrunden, kulttuuriperintö, kalastus		
MUUT TIEDOT	Kansikuva: tulisija Rågrevetissä. Valok. Tapani Tuovinen.		
SARJAN NIMI JA NUMERO			
ISSN		ISBN (NIDOTTU)	
		ISBN (PDF)	
SIVUMÄÄRÄ	18	KIELI	I
KUSTANTAJA		PAINOPAIKKA	
JAKAJA	Metsähallitus, luontopalvelut	HINTA	

Tiivistelmä

Pohjanmaan luontopalvelut teki arkeologisen kulttuuriperintöinventoinnin 19.9.2012 Musta-saaren (ent. Björköby) kunnan Rågrevetin ja Glypörenin saarissa, jotka kuuluvat Luonnonhoito-Life-hankkeeseen.

Inventoitavilla alueelta ei tunnettu ennen inventointia arkeologisia kulttuuriperintökohteita. Rågrevetistä (4.6 ha) löydettiin 4 kulttuuriperintökohdetta, joissa on 5 alikohdetta. Yksi kohteista on verkkotarhaan kuuluva pystypaalun tukikiveys, jonka pari tai parit ovat hävinneet ja muut ovat avoimia tulisijoja. Kohteet liittyvät sesonki-kalastukseen Björkögrundenin saaristossa. Glypörenistä (3.5 ha) ei löydetty kulttuuriperintökohteita.

Taulukko 1

Tutkimuskohteen koko nimi	Rågrevet ja Glypören (Björkögrunden)
Kunta/kaupunki, kylä/kaupunginosa, tila/kortteli tontti	Mustasaari – Korsholm (ent. Björköby)
Tutkimuksen laji (inventointi, kartoitus)	Arkeologisten kulttuuriperintökohteiden yleisinventointi
kohteen ajoitus	
peruskarttalehti/-lehdet	
Kohteen sijainti yhteiskoordinaatistossa	
Maanomistaja	Björkö delägarlag
Tutkimuslaitos	Metsähallitus
kenttätyönjohtaja	Tapani Tuovinen
Tutkitun alueen laajuus	8.1 ha
Tutkimuksen kustantaja ja tutkimuskustannukset	Metsähallitus
löydöt (nrot), diarointi pvm. kokoelma, tallennuspaikka	
rahakammioon toimitetut rahat	
rakennusfragmentit (nrot)	
mustavalkonegatiivit, diapositiivit ja digitaaliset kuvatallenteet (nrot)	Kuvat on tallennettu Metsähallituksen arkistoon. Taloudellinen tekijänoikeus kuviin on Metsähallituksella. Raportin valokuvat on ottanut Tapani Tuovinen.
aikaisemmat tutkimukset ja tarkastuskäynnit	
arkistoitu kirjeenvaihto (tutkimusluvan diaarino, lausunnot)	
mahdolliset tutkimuskohdetta koskevat julkaisut	
tutkimuskertomuksen sivumäärä	18
Alkuperäisen tutkimuskertomuksen säilytyspaikka ja kopioiden säilytyspaikat	Metsähallitus arkisto.

Sisällys

TIIVISTELMÄ.....	4
SISÄLLYS	5
LUETTELO KOHTEISTA	6
1 JOHDANTO.....	6
2 INVENTOINTIALUEEN MAISEMA, LUONTO SEKÄ MAA- JA KALLIOPERÄ.....	7
3 ALUEEN TUTKIMUSHISTORIA.....	7
4 TULOSTEN TARKASTELU JA JOHTOPÄÄTÖKSET	8
ALLEKIRJOITUS	8
5 KOHDETIEDOT.....	9

Luettelo kohteista

Taulukko 2. Luettelo kohteista.

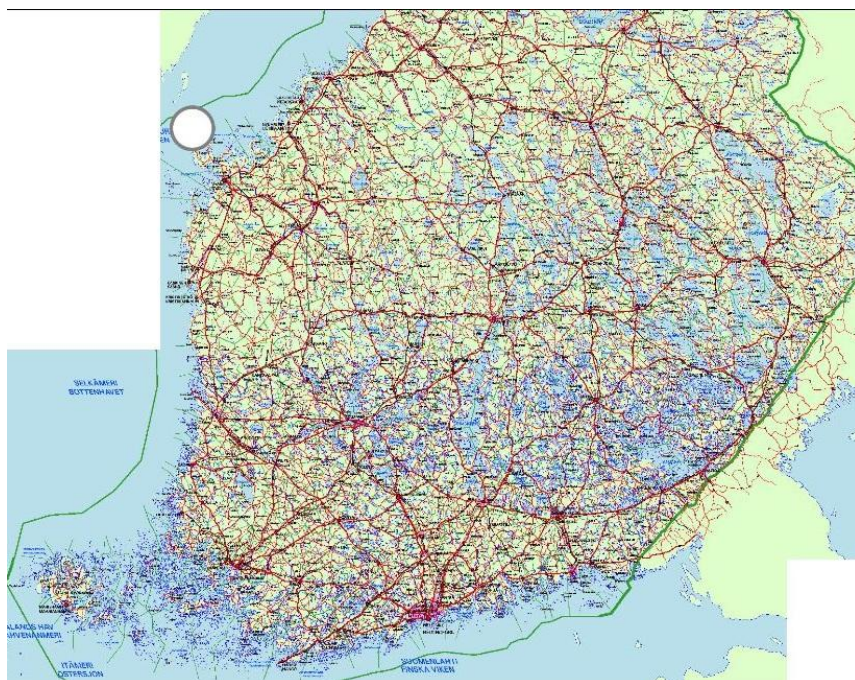
Tyyppi	Tyyppin tarkenne	Kohde no	Nimi		
7100	Historiallinen rakennelma	7118	Historiallinen aika	150365	Rågrevet 1 tulisija
7100	Historiallinen rakennelma	7118	Historiallinen aika	150368	Rågrevet 2 tulisija
7100	Historiallinen rakennelma	7118	Historiallinen aika	150381	Rågrevet 3 verkkotarha
7100	Historiallinen rakennelma	7118	Historiallinen aika	150384	Rågrevet 4 tulisija

1 Johdanto

Pohjanmaan luontopalvelut teki arkeologisen kulttuuriperintöinventoinnin 19.9.2012 Mustasaaren (ent. Björköby) kunnan Rågrevetin ja Glypörenin saarissa, jotka kuuluvat Luonnonhoito-Life-hankkeeseen. Saaret kuuluvat Björkögrundenin saariryhmään, joka rauhoitettiin vuonna 1934 linnustonsuojelualueeksi ja jonka omistaa Björkön jakokunta (Björkö delägarlag). Maastotyön teki suunnittelija Tapani Tuovinen. Samalla matkalla oli mukana suunnittelija Niclas Fritzén.

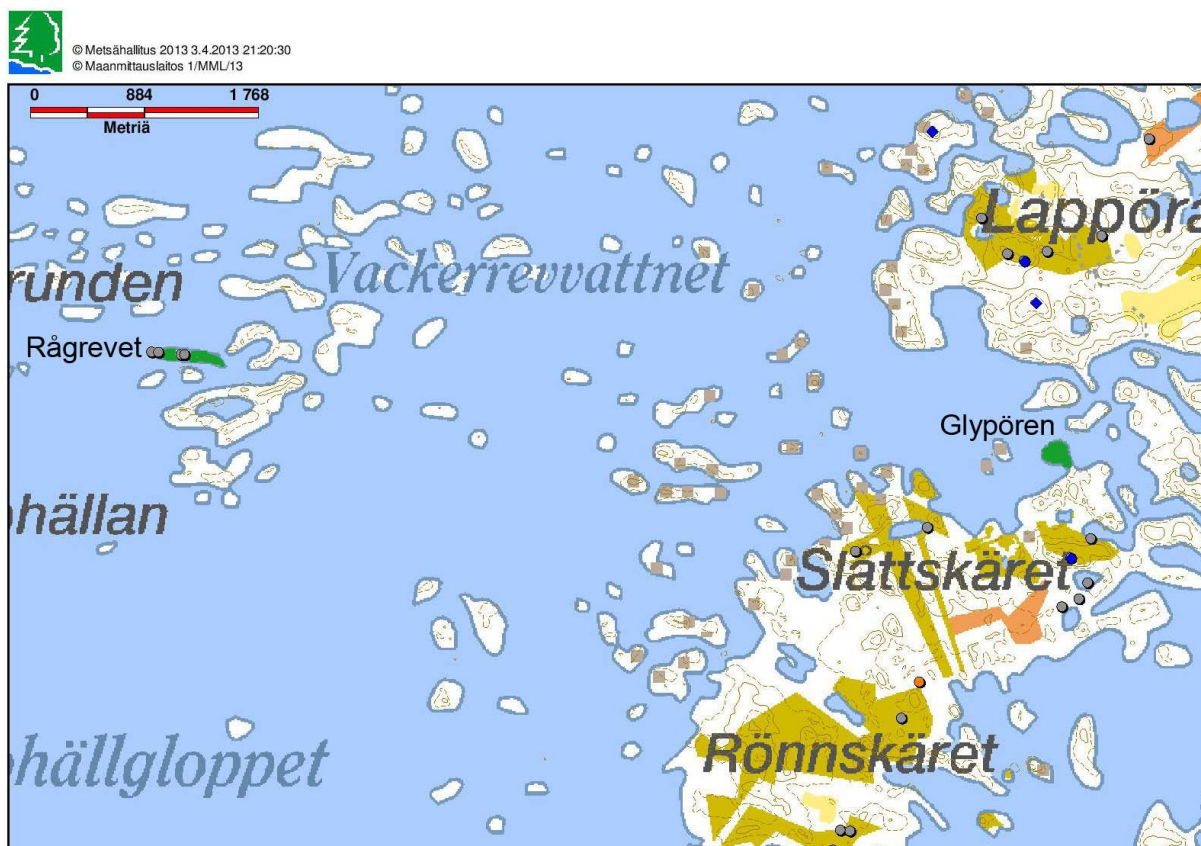
Kulttuuriperintökohteiden sijainnit määritettiin GPS-paikantimen avulla. Kohteet valokuvattiin, niistä kirjoitettiin kuvaus ja otettiin päämitat. Tallennusvirheen takia kohteiden GPS-pisteiden sijaintitiedot hävisivät, mutta ne voitiin rekonstruoida GPS-kululokin avulla likimäärin alkuperäisten koordinaattien tarkkuuteen.

Kartta 1. Inventointialueen sijoittuminen Suomeen.

Kartta 2. Inventoidut saaret Rågrevet ja Glypören (vihreät alueet).

2 Inventointialueen maisema, luonto sekä maa- ja kallioperä

Rågrevet on kapea 650 m pitkä louhikkoinen saari, jonka muodostaa W-E-suuntainen moreeni. Sen harjanne on nummea. Rannat ovat osaksi lepikkoa, osaksi paljasta louhikkoa.

Glypören on moreeninen avoimeksi raivattu laidunsaari, joka on kapealla kannaksella kiinni Slåttskäretissä. Saari on suurelta osin kivikkoista kanervanummea, koivikkoa ja rantalepikkoa. Käyntipäivänä saarella oli kymmenkunnan lampaan lauma.

3 Alueen tutkimushistoria

Saarissa ei ole tiettävästi tehty kenttärkeologisia tutkimuksia aikaisemmin.

4 Tulosten tarkastelu ja johtopäätökset

Rågrevetistä löydettiin neljä tulisijaa ja verkkotarhaan kuuluva kivikasa.
Glypörenistä ei löydetty arkeologisia kulttuuriperintökohteita.

Allekirjoitus

Turussa 4.4.2013

Handwritten signature of Tapani Tuovinen in black ink.

Tapani Tuovinen

5 Kohdetiedot

Rågrevet 1 tulisija	MH-tunnus: 150365
----------------------------	------------------------------

Kohdetyyppi:	9 Valmistuspaikat/työpaikat	Haltija:	620 Etelä-Suomen luontopalvelut
Ajoitus:	7118 Historiallinen aika	Ylläpitäjä:	620 Etelä-Suomen luontopalvelut
Rakentamisvuosi:		Kunta:	0
Lukumäärä:	2		

Koordinaattiselitys:		Geometria tuotettu:	6 Digitointi, mittakaava >=1:100
Koordinaatit:	X 7042138, Y 3203984	Löydöt:	

Taustatiedot

Löydetty maastotyössä 19.9.2012.

Ympäristön kuvaus

Louhikkoinen nummi lähellä luodon N-rantaa.

Kohteen kuvaus

Kaksi louhikossa olevaa kivrakennetta muutaman metrin päässä toisistaan. Isojen kivien väli on täytetty pienillä kivillä ja hiekalla. Lohkareiden välinen pinta on tasainen ja sammaloitunut. Molempien rakenteiden halkaisija 1.0 m.

Kohteen rajaus

Pistemäinen.

Tulkinta

Kalastajien tulisija.

Lisätietoja

Toimenpiteet

Tarkastukset

Viranomaisrekisterinro:	Kunto:	0 Ei määritelty
--------------------------------	---------------	-----------------

Arvotus:	3 Esitys mj-luokka II	Olotila:	2 Ei käytössä
Selitys:		Kohteen suojele:	2 Muinaisjäännösrekisteri II
		Selitys:	

Ympäristön suojele:	1 Maailmanperintöalue
Selitys:	 <p>Rågreven. Tulisija W.</p>

Kohdetyyppi:	9 Valmistuspaikat/työpaikat	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7042138, Y 3203984	Mittakaava:	1:5000

Rågrevet 2 tulisija	MH-tunnus: 150368
----------------------------	------------------------------

Kohdetyyppi:	9 Valmistuspaikat/työpaikat	Haltija:	620 Etelä-Suomen luontopalvelut
Ajoitus:	7118 Historiallinen aika	Ylläpitäjä:	620 Etelä-Suomen luontopalvelut
Rakentamisvuosi:		Kunta:	0
Lukumäärä:	1		

Koordinaattiselitys:		Geometria tuotettu:	6 Digitointi, mittakaava >=1:100
Koordinaatit:	X 7042139, Y 3204013	Löydöt:	

Taustatiedot

Löydetty maastotyössä 19.9.2012.

Ympäristön kuvaus

Louhikkoinen nummi lähellä luodon N-rantaa.

Kohteen kuvaus

Louhikossa oleva kivirakenne. Isojen kivien väli on täytetty pienillä kivillä ja hiekalla. Lohkareiden välinen pinta on tasainen ja sammaloitunut. Rakenteen halkaisija on 1.0 m.

Kohteen rajaus

Pistemäinen.

Tulkinta

Kalastajien tulisija.

Lisätietoja

Toimenpiteet

Tarkastukset

Viranomaisrekisterinro:		Kunto:	0 Ei määritelty
Arvotus:	3 Esitys mj-luokka II	Olotila:	2 Ei käytössä
		Kohteen suojele:	2 Muinaisjäännösrekisteri II

Selitys:	Selitys:
Ympäristön suojele:	1 Maailmanperintöalue
Selitys:	 <p data-bbox="456 1205 734 1236">Rågrevet. Tulisija W.</p>

Kohdetyyppi:	9 Valmistuspaikat/työpaikat	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7042139, Y 3204013	Mittakaava:	1:5000

Rågrevet 3 verkkotarha	MH-tunnus: 150381
-------------------------------	------------------------------

Kohdetyyppi:	9 Valmistuspaikat/työpaikat	Haltija:	620 Etelä-Suomen luontopalvelut
Ajoitus:	7118 Historiallinen aika	Ylläpitäjä:	620 Etelä-Suomen luontopalvelut
Rakentamisvuosi:		Kunta:	0
Lukumäärä:	1		

Koordinaattiselitys:		Geometria tuotettu:	6 Digitointi, mittakaava >=1:100
Koordinaatit:	X 7042159, Y 3203757	Löydöt:	

Taustatiedot

Löydettiin maastotyössä 19.9.2012.

Ympäristön kuvaus

Louhikkoinen puuton W-niemenkärki saarella.

Kohteen kuvaus

Rakkakivikossa on pyöreä kiviraunio, jonka keskellä on näkyvässä pystysuoran tolpan jättämä aukko. Kiviraunion halkaisija 1.5 m. Samaa pyöristynyttä kiviainesta kuin rakassa, mutta valikoitu tasakokoisia n. 5-10 kg:n kiviä. Paria rauniolle ei löytynyt, ellei sellainen ole 5 m N oleva hajanainen kiviryhmä.

Kohteen rajaus

Pistemäinen.

Tulkinta

Verkkotarhaan kuuluva pystypaalun tukikiveys.

Lisätietoja

Toimenpiteet

Tarkastukset

Viranomaisrekisterinro:		Kunto:	0 Ei määritelty
		Olotila:	2 Ei käytössä
Arvotus:	3 Esitys mj-luokka II	Kohteen	2 Muinaisjäännösrekisteri II

Selitys:	suojelu: Selitys:
Ympäristön suojelu:	1 Maailmanperintöalue
Selitys:	 <p>Paalunreikä kivirauniossa.</p>

Kohdetyyppi:	9 Valmistuspaikat/työpaikat	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7042159, Y 3203757	Mittakaava:	1:5000

Rågrevet 4 tulisija	MH-tunnus: 150384
----------------------------	------------------------------

Kohdetyyppi:	9 Valmistuspaikat/työpaikat	Haltija:	620 Etelä-Suomen luontopalvelut
Ajoitus:	7118 Historiallinen aika	Ylläpitäjä:	620 Etelä-Suomen luontopalvelut
Rakentamisvuosi:		Kunta:	0
Lukumäärä:	1		

Koordinaattiselitys:		Geometria tuotettu:	6 Digitointi, mittakaava >=1:100
Koordinaatit:	X 7042157, Y 3203811	Löydöt:	

Taustatiedot

Löydetty maastotyössä 19.9.2012 ilman ennakkotietoja.

Ympäristön kuvaus

Louhikkoinen N-ranta melkein puuttomassa saarella.

Kohteen kuvaus

Louhikossa oleva kivirakenne. Isojen kivien väli on täytetty pienillä kivillä ja hiekalla. Lohkareiden välinen pinta on tasainen ja sammaloitunut. Rakenteen halkaisija on 1.4 m.

Kohteen rajaus

Pistemäinen.

Tulkinta

Kalastajien tulisija.

Lisätietoja

Toimenpiteet

Tarkastukset

Viranomaisrekisterinro:		Kunto:	0 Ei määritelty
Arvotus:	3 Esitys mj-luokka II	Olotila:	2 Ei käytössä
		Kohteen suojele:	2 Muinaisjäännösrekisteri II

Selitys:	Selitys:		
Ympäristön suojelu:	1 Maailmanperintöalue		
Selitys:			
Kohdetyyppi:	9 Valmistuspaikat/työpaikat	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7042157, Y 3203811	Mittakaava:	1:5000

